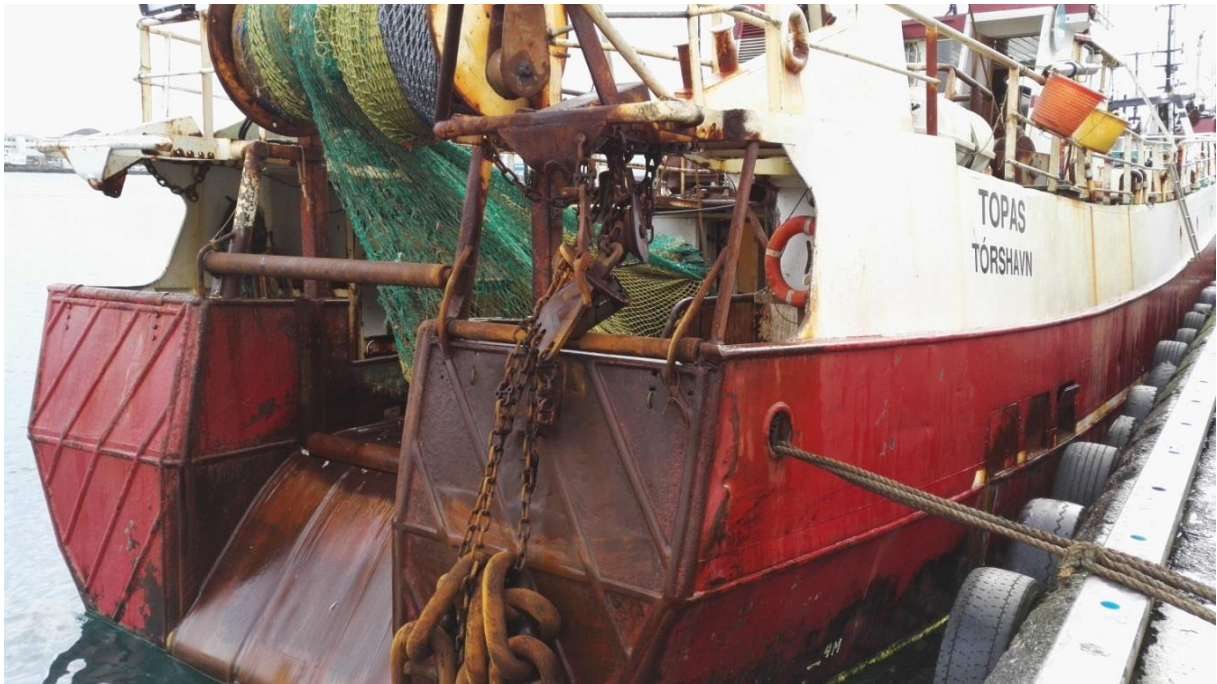

Skaðafrágreiðing

Skipanavn: M/S Topas

Dagfesting: 24. oktober 2016

Vanlukka: Persónur kroystur millum trolvekt og lúnning

M/S Topas

Innihaldsyvirlit

1. Endamál	3
2. Samandráttur	3
3. Upplýsingar um skipið	4
3.1 Manning	5
3.2 Mynstringarlisti	5
3.3 Upplýsingar um vanlukkuna	5
3.4 Veðrið	5
4. Frágreiðing	5
5. Kanningar av skaðatilburði	6
5.1 Tilburðargongd	7
5.2 Bremsan	8
5.3 Hvílitíð	9
5.4 Fyrstahjálp/viðgerð	9
6. Eftirmeting	10
7. Niðurstøða	11

1. Endamál

Endamálið við kanningin er at útvega upplýsingar um vanlukkur, at fáa greiðu á tilburðargongd og at staðfesta orsøkir, ið hava við sær, at vanlukkur henda. Hetta til tess, at Sjóvinnustýrið kann taka neyðug stig til at minka um vandan fyri, at tilíkar vanlukkur henda aftur.

Sjóvinnustýrið hevur onga ávirkan á møguligar revsirættarligar- ella endurgjaldsspurningar í sambandi við vanlukkur.

Starvsfólkini á Sjóvinnustýrinum og onnur, ið luttaka í kanningunum, hava tagnarskyldu í øllum málum um vanlukkur á sjónum, meðan mál verða kannað.

Hendan vanlukkufrágreiðingin er útgivin 23. oktober 2017 og er at finna á heimasíðuni hjá Sjóvinnustýrinum, www.fma.fo undir Eftirlit – Sjúka og vanlukkur.

2. Samandráttur

Topas var tann 24. oktober 2016 kl. 0930 á pos: 61° 25 N; 007°36 V. Veðrið var gott, útsynningur 5 m/s, aldan 1-2 metrar. Topas og Sardis sigldu saman fyri at hála, og tá ið vektin var at borði, legði skipið róðrið nakað á stýriborð fyri at nærkast Sardis. Tveir mans vóru við vektina og skuldu krækja úr – stýrimaðurin og ein dekkari. Tá dekkarin rætti seg út um lúnningina fyri at loysa ketuna úr vektini, bleiv hann kleimdur millum húsan á trolvektini og lúnningina.

Av hesum hoyrdist larmur og róp, og skiparin sá, at dekkarin lá á dekkinum. Skiparin fór síðani niður til løstaða dekkaran, sum gramdi seg um nógva pínu. Í samráð við stýrimannin avgjórði skiparin beinanvegin at biðja um hjálp úr landi. Ringt varð til 112 umleið kl. 0940. Avrátt varð, at senda tyrluna beinanvegin, og umleið Kl. 1040 var tyrlan hjá Topas. Tyrlan setti hjálpara og eina børu niður á skipið. Tann løstaði varð fingin á børuna, og tyrlan tók børuna av hekkuni á Topas.

Pílurin vísir vanlukkustaðið.

3. Upplýsingar um skipið

Skipanavn:	TOPAS
Havnakenningarnr:	TN 1428
Kallimerki:	OW2298
MMSI:	231027000
Heimstaður:	Tórshavn
Skrá:	Føroya Skipaskráseting
Slag:	Fiskiskip
Eigari:	Sp/f TAN, Føroyar
IMO nummar:	8000135
Byggiár:	1980
Skipasmiðja:	Forges Caloin S.A.
Skrásett fyrstu ferð:	30-05-1980
Byggitilfar:	Stál

Bruttotons:	220,00
Nettotons:	68,00
Longd:	28,100 metrar
Breidd:	6,800 metrar
Dýpd:	3,630 metrar
Longd yviralt (LOA):	31,000 metrar
Motorslag:	Mitsubishi
Motortypur:	S12RMPTA
Motororka:	727,00 KW

3.1 Manning

Manningarskjalið er dagfest 19. juli 2014. Minsta manning er 5 persónar.

Á brúnni: Skipari og 1 stýrimaður

Í maskinrúminum: 1 maskinmeistari

Á dekknum: 1 fulltíkin dekkari og 1 ófulltíkin dekkari.

Manningin hendan túrin taldi 5.

3.2 Mynstringarlisti

Sambært mynstringarlistanum byrjar skipstænastan hendan túrin 17. oktober 2016.

3.3 Upplýsingar um vanlukguna

Topas var á pos: 61° 25 N; 007°36 V hin 24. oktober 2016. Kl. 0930 hendi ein arbeiðsvanlukka umborð á Topas, har ein persónur varð kroystur millum húsan á trolvektini og lúnningina, tá hann skuldi loysa ketuna úr. Vanlukkan hendi á hekkuni í stýriborðssíðu.

Avleiðing: Lívsvandi stóðst av tilburðinum, og tann løstaði mátti undir skurð.

3.4 Veðrið

Veðrið var gott, útsynningur 5 m/s aldan 1-2 m.

4. Frágreiðing

Topas fór til fiskiskap 17. oktober 2016. Loyst varð frá bryggju í Tórshavn. Siglt varð út á fiskileið. Roynt var nakað eystan fyri. Tann 21. oktober 2016 varð avgjørt at sigla vestur um Suðuroynna fyri at royna norðarlaga á Munkagrunninum.

24. oktober 2016 kl. 0930 sigldu Topas og Sardis saman fyri at hála. Skipini vóru á pos: 61° 25 N; 007°36 V.

Tá vektin var at borði, legði Topas, sum vanligt var, róðrið nakað á stýriborð fyri at nærkast Sardis. Bráðliga hoyrði skiparin, ið stóð á brúnni, larm og róp. Tveir av manningini vóru við vektina og skuldu loysa ketuna úr vektini. Hesir vóru stýrimaðurin og ein dekkari. Róp kom frá teimum. Tá gekk upp fyri skiparanum, at vektin var gliðin nakað niður. Skiparin fór út á bátadekkið og sá, at dekkarin lá á dekkinum.

Skiparin fór niður, og skilti alt fyri eitt, at støðan var hættislig. Dekkarin gramdi seg um nógva pínu. Í samráð við stýrimannin avgjórði skiparin alt fyri eitt at biðja um hjálp frá landi.

Uml. kl. 0940 varð ringt til 112. Lovað varð, at senda tyrluna beinanvegin.

Kl. uml. 1040 var tyrlan hjá Topasi. Hjálpari og ein børa vórðu sett niður á skipið. Løstaði dekkarin varð fingin á børuna. Tyrlan tók børuna av hekkuni á Topas.

Tað, ið hendi var, at um sama mundi vektin gleið niður, rætti tann løstaði seg út um lúnningina fyri at taka ketuna úr vektini, sum skuldi krøkjast í framhálaran. Fremst á vektini er ein húsi til avstandssonduna. Hesin húsi kom at trýsta niður á lendar og síðu á tí løstaða.

Tann løstaði var undir 18 ára gamal. Hetta var fjórði túrur hjá honum umborð á Topas.

5. Kanningar av skaðatilburði

Sjóvinnustýrið metti, at talan var um eina álvarsama vanlukku og avgjórði at geva skipinum siglingarbann sambært § 33, stk. 2 í løgtingslóg nr. 165 frá 21. desember 2001 um trygd á sjónum. Mett var, at neyðugt var at fáa vissu fyri, at tryggin var ílagi, og at Sjóvinnustýrið slapp umborð á Topas fyri at gera neyðugu kanningarnar av skaðatilburðinum. Umframt hetta, leyk skipið ikki krøvini um ásettu manning, tí eftir vanlukkuna fór skaddi maðurin av skipinum, eins og fulltikni dekkarin ikki leyk treytirnar fyri at vera fulltikin dekkari.

Boðini um at sigla inn vórðu givin Topasi kl. 1540. Sjóvinnustýrið avgjórði, at avhoyringar av manningini skuldu fara fram beinanvegin, skipið kom á land. Umboð fyri Sjóvinnustýrið fóru tí umborð á Topas, tá skipið kom á Havnina kl. 2145. Umboð var eisini frá reiðarínum og løgregluni. Kanningin varð liðug umleið kl. 0100. Harumframt vóru myndir tiknar av skaðastaðnum aftaná avhoyringarnar. Myndir vóru eisini tiknar í dagsljósi dagin eftir.

Sjóvinnustýrið hevði tann 27. oktober 2016 eina samrøðu við tann løstaða, ið var innlagdur á Landssjúkrahúsinum.

Sjóvinnustýrið hevði eisini tann 31. oktober 2016 samrøðu við umboð fyri reiðaríið. Henda samrøða var millum annað um viðlíkahald og manning á Topasi. Samrøður vóru eisini við maskinstjóra, stýrimann og skipara.

5.1 Tilburðargongd

Kl. 0930 tann 24. oktober 2016 sigldu Topas og Sardis saman fyrri at hála. Veðrið var gott. Manningin, ið skuldi taka trolíð inn, gjørdi seg klára í umklæðingarrúminum. Hesir vóru dekkararnir og stýrimaðurin. Vanligt var, at tveir av manningini vóru við vektina og krøktu úr.

Vanlukkustaðið.

Kontrolpanel til trolspæl.

Hendan morgunin stóð stýrimaðurin longu við vektina. Dekkarin, sum kom til skaða, skuldi taka krókin, loysa hann og fáa flatleddið frá stýrimanninum. Tá gleið vektin, og húsin, ið er á vektini, kleimdi hann. Tann løstaði greiddi seinni frá, at húsin rakti kroppin har, ið einki var at bróta – t.v.s. har einki bein var. Tað føldist sum okkurt sprongdist, sum kroppurin fór í tvey.

5.2 Bremsan

Sambært skiparanum var tað bremsan, ið var orsök til skaðan. Skiparin hevði sagt við maskinmeistarán umleið 4 dagar frammanundan, at bremsan skuldi spennast. Fyri at umvæla bremsuna, mátti maskinmeistarán steðga hydraulikkinum. Sostatt hevði ikki verið møguligt at spenna bremsuna áðrenn vanlukkutilburðin, tí hydraulikkurin koyrði alla tíðina.

Vanliga virkaði bremsan væl. Orsøkin til, at skiparin nevndi bremsuna fyri meistarán var ikki, at talan var um ein feil. Tað var bara ein vanlig trygging at gera - eitt slag av viðlíkahaldi. Tað tók 5 minuttir at stramma bremsuna. Tað verður gjørt tvær ferðir hvønn túr.

Vintrumegin: Bremsan á trolspælinum - Høgrumegin: Kontrolpanel og útsýni á dekkið.

Vanligt er, at viðlíkahald verður gjørt so hvørt okkurt er galið. Bremsubond og alt rundanum bremsuna varð blivið skift fyri umleið ½ ári síðani. Tað hevði ikki verið arbeitt uppá bremsuna síðani tá, men bremsan varð spent umborð, tá skipið var til fiskiskap. Tá bremsan ikki kann spennast meira, verða bondini skift.

Tað er nógv at umvæla á gomlum skipum, men sambært reiðarinum royna teir at gera alt neyðugt viðlíkahald. Hetta fyri ikki at noyðast at koma aftur um aftur og bróta túr av.

Bremsan skuldi spennast, tá skipið kom inn. Hetta arbeiðið skuldi gerast á Oyri. Kekklisti var komin til reiðarið, og har stóð, at bremsan skuldi spennast. Teknikarin hjá reiðarinum segði, at hetta var vanligt viðlíkahald og ikki nakað tekin um, at bremsan skuldi skiftast.

5.3 Hvílitíð

Hendan túrin byrjaði Topas at hála eftir umleið 6 tímum. Seinni varð hálað aftaná 7-8 tímum. Hvíld var tá ið kastað varð og tá Sardis tók trolið inn.

Tá vanlukkan hendi, hevði manningin havt hvíld í einar 7-8 tímar.

Vanliga varð manningin purrað út 45 min. áðrenn trolið skuldi takast inn, men hesa ferðina varð manningin purrað út 15 min. áðrenn. Tann løstaði skundaði sær upp, tí hann hoyrði, at vektin var at borði. Hann rann til og sá stýrimannin standa har afturi. Vanligt var, at hin dekkarin var har, ið stýrimaðurin stóð.

5.4 Fyrstahjálp/viðgerð

Tann løstaði royndi at reisa seg upp, men beinini vildu ikki bera hann. Stýrimaðurin tók um miðjuna á løstaða og legði hann niður. Hin dekkarin legði seg hjá tí løstaða fyri at fáa hann róligan.

Tann løstaði var alla tíðina við vit. Ansað varð eftir, at hann ikki sovnaði. Hann føldi seg í ørviti og hevði átøkur av at vilja spýggja.

Stýrimaðurin var eisini um løstaða alla tíðina. Manningin tók dýnur og eitt petti av bonkinum í messuni út fyri at halda løstaða heitan. Tann løstaði hevði nógva pínu í mjødnini.

Stýrimaðurin skar oljuklæðini upp, men tann løstaði varð ikki kannaður meira, tí at hann hevði vit og kundi greiða frá.

Samband var við lækna á landi, og rátt varð til, at tyrla kom eftir tí løstaða. Skaddi fór við tyrlu á landssjúkrahúsið.

6. Eftirmeting

Hóast manglar vórðu staðfestir umborð, hevði manningin eina góða trygdarmentan, tá tikið varð ímóti nýggjum fólki, sum finga upplýsingar um trygdarviðurskifti beinanvegin, tá komið var umborð. Somuleiðis var fyrstuhjálpin í sambandi við vanlukkutilburðin góð.

Fyri at fyribygja líknandi hendingum, gav Sjóvinnustýrið reiðarinum boð um at rætta niðanfyrirstandandi manglar.

Húsin til vektina

Sjóvinnustýrið setti krav um, at reiðarið skuldi seta eitt flatled í vektina, sum so skuldi krøkjast í ein G-krók og festast í ketu umborð, áðrenn skipið fekk siglingarloysið aftur.

Ung undir 18 ár

Kunngerð nr. 80 frá 15. juli 2016 frá Sjóvinnustýrinum um arbeiðsumhvørvi umborð á skipum (eftir hetta nevnd Fráboðan A) varð á fyrsta sinni sett í gildi í Føroyum tann 1. september 2013 við Fráboðan frá Sjóvinnustýrinum um arbeiðsumhvørvi umborð á skipum. Sambært kapittul I, A, reglu 2, stk. 1 í fráboðan A, skal arbeiðið umborð á skipum altíð verða skipað soleiðis, at tað kann fremjast uttan vanda fyri trygd og heilsu.

Eru ung undir 18 ár í starvið umborð á einum skipi, skal, sambært Fráboðan A, kapittul B, reglu 2, stk. 2, serligt atlit takast til vandar, sum standast av teirra manglandi royndum, manglandi vitan um vandar, ella orsaka av, at tey enn ikki eru fult búgvín. Harumframt skal atlit takast til tey likamligu, kemisku og sálarligu árinini, sum tey ungu kunnu verða útsett fyri. Lógarkravdu fyriskipanirnar, ið skulu tryggja heilsu og trygd hjá ungum undir 18 ár, vóru ikki settar í verk umborð.

Trygdarskeið innan arbeiðsumhvørvi

Reiðarin hevði ikki yvirhildið lógarkravdu fyriskipanina í Fráboðan A, kapittul XI, A, reglu 4, stk. 9 um, at minst ein persónur hevði lógarkravda trygdarskeiðið innan arbeiðsumhvørvi umborð á skipum.

Arbeiðsplássmeting

Reiðari, skipari og stýrimaður áttu skrivliga at hava gjørt lógarkravdu arbeiðsplássmetingina sambært Fráboðan A, kapittul II, A, reglu 5, sum tryggjar at, “Arbeiðið skal á allan hátt vera lagt til rættis soleiðis, at tað kann gerast uttan vanda fyri trygd og heilsu.”

Trygdarútgerð

Reiðari hevði krav um, at hjálmur og bjargingarvestur skuldu brúkast, tá arbeitt varð á dekinum. Skipari og stýrimaður útintu ikki reiðarakravið. Tá skaðin hendi, var tann løstaði ikki í hjálmi ella bjargingarvesti.

Siglingartíð hjá fulltiknum dekkara

Persónur, ið mynstrar í starvið sum fulltíkin dekkari, skal, sambært § 17 í kunngerð nr. 105 frá 5. august 2015 um sjóvinnubrøv og førleikakrøv til manning við skipum, hava tær neyðugu royndirnar fyri at kunna mynstra í tílíkum starvi.

7. Niðurstøða

Sjóvinnustýrið kann ikki við vissu staðfesta upprunaligu orsøkina til óhappið og hví vektin gleið útaftur. Tveir møguleikar eru:

- Menniskjaligur feilur: Bremsan á veirspælinum var ikki gjørd virkin.
- Mekaniskur feilur: Bremsan á veirspælinum gleið.

Út frá skaðafrágreiðingini kann staðfestast, at neyðugt er at leggja størri dent á eftirlitið við fiskiskipum, tá talan er um arbeiðsumhvørvi. Fyri at fyribyrsgja vanlukkum, má sjóvinnan verða meira tilvitað um lógaráseting um arbeiðsumhvørvi umborð á fiskiskipum, tá talan er um:

- Krøv fyri ung undir 18 ár
- Trygdarskeið í arbeiðsumhvørvi
- Arbeiðsplássmeting
- Nýtslu av trygdarútgerð
- Manningin skal hava tað til starvið kravdu førleikar og royndir